

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 15Co/28/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6113226838
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Klaudia Kosková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2021:6113226838.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Klaudie Koskovej a členov senátu JUDr. Jaroslava Mikulaja a JUDr. Jaroslava Galla, v právnej veci žalobcu: 1/ I. H., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom G. XX, H. H., žalobkyne: 2/ I. H., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom G. XX, H. H., obaja zast. Advokátska kancelária GEREG & MESSINGEROVÁ, JUDr. Ján Gereg, advokát, so sídlom Horná Strieborná 4, Banská Bystrica, IČO: 47 253 011 žalobkyne: 3/ D. J. H., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom G. XX, H. H. a žalobkyne: 4/ malol. W. G. H., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom G. XX, H. H., v konaní zastúpené zákonnou zástupkyňou - matkou I. H., žalobkyňou v 2/ rade, proti žalovanému: 1/ N. C., nar. XX. X. XXXX, trvale bytom R. XXXX, okres S., zast. JUDr. Ivo Osvald, advokát, so sídlom Trhová 1, Zvolen, IČO: 51 410 907 a žalovanému 2/ Allianz - Slovenská poisťovňa, a. s., so sídlom Račianska 62, Bratislava, IČO: 00 151 700, o náhradu škody a náhradu nemajetkovej ujmy, na odvolanie žalovaných 1/, 2/ proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica č.k. 20C/400/2013-669, zo dňa 24.09.2019, takto

rozhodol:

I. Rozsudok okresného súdu v I., III. a V. výroku **p o t v r d z u j e**.

II. Rozsudok okresného súdu v IV. výroku mení tak, že žalovaní 1/, 2/ sú povinní zaplatiť súdny poplatok vo výške 5 647,50 Eur s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného.

III. Žalobcovia 1/, 2/, 3/, 4/ majú nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovaným 1/, 2/ v rozsahu 100%.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd rozhodol tak, že:

„Žalovaní 1/, 2/ sú p o v i n n í zaplatiť žalobcovi 1/ nemajetkovú ujmu vo výške 40 000 Eur, žalobkyne 2/ sumu 30 000 Eur, žalobkyne 3/ sumu 15 000 Eur a žalobkyne 4/ sumu 15 000 Eur, a to v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného.

V prevyšujúcej časti vo vzťahu k žalobcovi 1/ súd žalobu zamietla.

Žalobcovia 1/, 2/, 3/, 4/ majú nárok na náhradu trov tohto konania v plnej výške voči žalovaným 1/, 2/, ktoré sú žalovaní 1/, 2/ povinní zaplatiť žalobcom 1/, 2/, 3/, 4/ v lehote 3 dní odo dňa rozhodnutia o výške trov.

Žalovaní 1/, 2/ sú p o v i n n í zaplatiť pripojeným príkazom na úhradu súdny poplatok vo výške 5 731,50 Eur s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného.

Žalovaní 1/, 2/ sú p o v i n n í zaplatiť trovy štátu vo výške 224,24 Eur na účet Okresného súdu Banská Bystrica pripojeným príkazom na úhradu v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného.“

2. Rozhodnutie odôvodnil tým, že vykonaným dokazovaním mal súd preukázané, že neoprávneným zásahom - dopravnou nehodou došlo k vzniku nemajetkovej ujmy žalobcov 1/ až 4/. K dopravnej nehode došlo dňa 07.11.2011, kedy žalovaným 1/ bolo zasiahnuté do osobnostných práv žalobcov. Týmto dňom im bola spôsobená nemajetková ujma. O osobe škodcu sa dozvedeli dňa 08.11.2011. Prvý krát teda žalobkyne mohli uplatniť svoje právo na náhradu nemajetkovej ujmy dňa 08.11.2011, od ktorej doby začala plynúť všeobecná trojročná premlčacia doba, ktorá uplynula dňa 08.11.2014, preto nárok si žalobcovia uplatnil v zákonom stanovenej trojročnej premlčacej dobe. Zdravotný stav žalobcu 1/ je fatálne poškodený. Neumožňuje mu samostatné fungovanie v bežnom živote, neumožňuje mu uvedomovať si vzťahy s manželkou a deťmi, na ktoré je úplne odkázaný a nemá žiadne možnosti uplatnenia sa, ani perspektívu zlepšenia zdravotného stavu, ktorý sa považuje za ustálený, a v prípade poškodenia mozgu sa bude len zhoršovať. Žalobca 1/ bol uznaný za invalidného a ide o stav trvalý. U žalobcov 2/ až 4/ predmetná ujma spôsobila pocit stresu, šoku, smútku, straty zo spoločensva s milovanou osobou a táto strana je o to horšia, že ide o nemenný fatálny zdravotný stav, ktorý musia vnímať denno-denne. Žalobkyňa 2/ musí zvládnuť kompletnú starostlivosť o manžela, zároveň o deti, rodinu a nahradiť ho ako otca v tejto rodine. Vzťahy v rodine boli dobré, žalobcovia vytvárali šťastnú a harmonickú rodinu a zmenil sa celý život rodiny od dopravnej nehody. Žalobkyňa 3/ je v starostlivosti psychologickej ambulancie. Súd mal za to, že u žalobkyň 2/ až 4/ vznikla nemajetková ujma v dôsledku porušenia ich práva na súkromie, rodinný život, došlo k zásahu do ich integrity tým, že im bola spôsobená trvalá psychická trauma, nebudú sa naďalej rozvíjať vzájomné citové, morálne a sociálne väzby. Deti už nebudú môcť prežívať s otcom všetky aktivity, ktoré im sprostredkoval, o tieto budú vždy ochudobnené. V danom prípade nie je postačujúce poskytnutie morálnej satisfakcie, a preto priznal žalobcom nemajetkovú ujmu, keďže intenzita zásahu do súkromia a rodinného života všetkých dotknutých osôb je značná a nenapraviteľná. Priznanú náhradu považoval za adekvátnu, primeranú, zodpovedajúcu všeobecnej predstave spravodlivosti, a v prevyšujúcej časti žalobu o náhradu nemajetkovej ujmy presahujúcu uplatnenú sumu súd zamietol. Súd žalobu v časti o priznanie úroku z omeškania žalobcom 1/ až 4/ z priznanej nemajetkovej ujmy zamietol z dôvodu, že povinnosť zaplatiť nemajetkovú ujmu vzniká až na základe súdneho rozhodnutia. Žalobcom priznal nárok na náhradu trov konania v plnej výške voči žalovaným podľa § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP, a to z prisúdenej sumy, nie zo sumy žalovanej. Podľa § 2 ods. 2 zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch zároveň rozhodol o povinnosti zaplatiť súdny poplatok z priznaného nároku žalovaným 1/, 2/. Zároveň žalovaným 1/, 2/ uložil povinnosť zaplatiť aj súdny poplatok podľa § 2 ods. 2 Zákona o súdnych poplatkoch z dôvodu uloženej povinnosti zaplatiť žalobcom 1/ až 4/ nemajetkovú ujmu spolu vo výške 100 000,- Eur. Podľa Sadzovníka súdnych poplatkov súd rozhodol podľa položky č. 7b, ktorá predstavuje 3% z priznanej sumy, čo predstavuje súdny poplatok vo výške 3 000,- Eur. Zároveň rozhodol aj o trovách znaleckého dokazovania.

3. Proti rozsudku podali odvolanie žalovaní 1/, 2/.

4. Žalovaný 1/ podal odvolanie do výrokovej časti napadnutého rozsudku, kde bol so žalovaným 2/ zaviazaný k povinnosti zaplatiť nemajetkovú ujmu žalobcom (výrok I.), ako aj do výrokov III. až V. ohľadom trov konania a súdnych poplatkov. Rozsudok žiadal zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na nové konanie a rozhodnutie, alternatívne rozsudok zmeniť tak, že súd žalobu zamietne. Nestotožňuje sa s právnym názorom okresného súdu, čo sa týka nároku a priznania nemajetkovej ujmy žalobcom 1/ až 4/, ako aj jej výšky. V celom rozsahu sa stotožňuje s právnym názorom žalovaného 2/, ktorý vyplýva z jeho vyjadrení na pojednávaní ako aj z písomného podania zo dňa 26.07.2019. Namietal, že premlčacia doba začína plynúť dňom nasledujúcim po dni kedy došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv, t.j. 08.11.2011 s poukazom na ust. § 106 ods. 1 OZ a nárok žalobcov 2/, 3/, 4/ a čiastočne aj žalobcu 1/ bol teda uplatnený po márnom uplynutí dvojročnej premlčacej doby. Zároveň poukázal na tú skutočnosť, že odvolací súd rozhodol prvý krát nad rámec jeho odvolacieho petitu, keď sa odvolal do nemajetkovej ujmy, na ktorú bol zaviazaný prvým rozsudkom súdu voči žalobkyňi 2/, 3/, 4/, teda spolu so sumy 25 000,- Eur, pričom žalobcovia sa odvolali len do pasívnej legitímácie žalovaného 2/, kde žiadali zaviazať žalovaných 1/ a 2/ k náhrade uplatnených nárokov spoločne a nerozdielne. Poukázal na to, že žalobca 1/ nemajetkovú ujmu, ako aj jeho výšku vlastne zdôvodňuje v konaní totožnými skutkovými okolnosťami ako sa domáhal zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia. Žalobca neuniesol dôkazné bremeno, lebo nepreukázal skutkové zistenia, z ktorých odvodzuje nárok na nemajetkovú ujmu a tento nárok vzhľadom na uplatňovanú výšku riadne nezdôvodnil. Samotná výška, ktorú súd priznal sa javí ako

neprimeraná už aj vzhľadom na platnú úpravu odškodňovania obetí násilných trestných činov. Žalobca 1/ bol doposiaľ žalovaným 2/ riadne odškodnený aj čo sa týka SSÚ.

5. Žalovaný 2/ žiadal rozsudok okresného súdu zmeniť. Namietal nesprávne právne posúdenie vznesenej námietky premlčania okresným súdom, keď neaplikoval na uplatnenú nemajetkovú ujmu premlčaciu lehotu v zmysle ust. § 106 OZ. Ďalej podľa názoru žalovaného 2/ okresný súd rozhodol nad rámec uplatnených nárokov žalobcov, keď žalobcovia odvolaním nenapádali výšku priznanej nemajetkovej ujmy, ale len povinnosť zaviazania žalovaných 1/, 2/ solidárne. Namietal, že dvojitým hodnotením vzniknutej nemajetkovej ujmy na ľudskom zdraví v režime náhrady škody na zdraví a v režime ochrany osobnosti, na základe totožných skutkových tvrdení by dochádzalo k flagrantlymu porušeniu všeobecnej právnej zásady „non bis in idem“ ako aj princípu proporcionality. Nie je možné, aby sa osoba dotknutá na zdraví snažila cestou ochrany osobnosti nahradzovať alebo navyšovať nároky na bolestné a náhradu sťaženia spoločenského uplatnenia, nakoľko možnosť uplatnenia týchto špeciálnych nárokov vylučuje možnosť duplicitného uplatnenia nárokov všeobecných. Na podporu názoru poukázal aj na uznesenie Ústavného súdu SR I.ÚS 426/2014-31 z 13.08.2014, teda neskoršieho dáta ako rozsudok NS SR sp. zn. 7Cdo/65/2013 zo dňa 28.05.2014. Žalovaný 2/ poukázal na záver na to, že nároky žalobcu 1/ (SSÚ plus nemajetková ujma) boli priznané na základe totožných skutkových tvrdení, čo žalovaný 2/ považuje za neprípustné a poukazuje na neunesenie dôkazného bremena zo strany žalobcu 1/. Žalovaný 2/ namietal aj výšku priznanej nemajetkovej ujmy v celom rozsahu. Uviedol, že výška peňažnej satisfakcie nesmie byť prostriedkom bezdôvodného obohatenia a pôsobiť na pôvodcu zásahu likvidačne. Poukázal na viaceré súdne rozhodnutia NS SR, v ktorých boli priznané titulom peňažného zadosťučinenia podstatne nižšie sumy ako požaduje žalobca. Zdôraznil, že žalovaný 1/ nezasiahol do osobnostných práv žalobcov úmyselne, jeho konanie bolo vyhodnotené ako nedbanlivostné. Neobstojí ani konštatovanie okresného súdu, že žalobkyňa 3/ je v starostlivosti psychologickkej ambulancie, nakoľko z predloženého potvrdenia z roku 2012 vyplýva, že dieťa je emočne stálejšie. Žalobcovia 1/, 2/, 3/, 4/ neunesli dôkazné bremeno ohľadom súdom priznanej nemajetkovej ujmy. Nesúhlasil s odvodzovaním pasívnej legitímácie poisťovateľa z rozsudku ESD C - 22/12/1 vo veci Haasová vydaného na základe prejudiciálnej otázky predloženej Súdnemu dvoru EÚ Krajským súdom v Prešove, nakoľko táto predložená prejudiciálna otázka riešila iný nárok. Žalobca 1/ nie je pozostalou osobou po obeti dopravnej nehody. V tejto veci je predmetom konania náhrada nemajetkovej ujmy pre priameho účastníka dopravnej nehody. Žalovaný 2/ napadol tiež tretí výrok rozsudku okresného súdu ohľadom trov konania. Namietal, že okresný súd o trovách konania rozhodol nesprávne, keď náhradu trov konania priznal z prisúdenej sumy a nevychádzal z ust. § 10 ods. 8 vyhlášky 655/2004 Z.z. Súd opomenul tú skutočnosť, že predmetom konania boli okrem nemajetkovej ujmy aj 4 nároky so samostatným právnym základom (SSÚ, úrazový príplatok, úrazová renta, liečebné náklady), kde pomer úspechu a neúspechu je potrebné posudzovať osobitne pre všetky 4 nároky. Vo výroku absentuje tiež dôraz na samostatné spoločenstvo žalovaných, čím uvedený výrok vyvoláva dojem, že žalovaní 1/, 2/ sú zaviazaní k náhrade trov konania spoločne a nerozdielne. Žalovaný 2/ odvolaním napadol aj IV. výrok rozsudku o zaplatení súdneho poplatku, kde pri rozhodovaní okresný súd vzal za základ súdneho poplatku sumu 45 531,40 Eur, pričom správnym základom pre výpočet súdneho poplatku je suma 44 132,- Eur (26 645,40 Eur SSÚ + 7 431,80 Eur liečebné náklady + 10 054,80 Eur úrazová renta za 3 roky), z ktorej sumy 6% predstavuje súdny poplatok vo výške 2 647,50 Eur a nie 2 731,50 Eur. Vzhľadom na to, že žalovaný 2/ namieta výšku priznanej nemajetkovej ujmy spolu v sume 100 000,- Eur, namieta aj výšku vyrubenej súdneho poplatku. A odvolaním napáda aj V. výrok rozsudku a žiada zrušiť aj závislé výroky o trovách konania.

6. Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal vec podľa § 379, 380 ods. 1, 2 CSP a bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 (a contrario) CSP rozsudok okresného súdu podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil v I., III. a V. výroku, vo výroku IV. rozsudok zmenil podľa § 388 CSP.

7. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

8. Podľa § 387 ods. 2 CSP ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

9. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia súdom prvej inštancie v I., III. a V., preto sa obmedzuje len na skonštatovanie jeho správnosti, s doplnením ďalších dôvodov na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia.

10. Preskúmaním veci odvolací súd dospel k záveru, že okresný súd vo veci vykonal dokazovanie, z ktorého vyvodil správne skutkové závery, na ktoré následne aplikoval správne relevantné právne normy. Okresný súd postupoval v súlade s názorom vysloveným odvolacím súdom v zrušujúcom uznesení,

svoje rozhodnutie náležite odôvodnil, pričom s jeho závermi sa odvolací súd stotožňuje. Z týchto dôvodov odvolací súd sa zameria len na vznesené námietky žalovanými 1/, 2/ aj s prihliadnutím na už vyslovený právny názor v zrušujúcom uznesení, na ktorom odvolací súd zotrúva.

11. Žalovaní 1/, 2/ odvolaním napádajú nesprávne právne posúdenie vznesenej námietky premlčania okresným súdom. Uvedená námietka podľa názoru odvolacieho súdu nie je dôvodná. Okresný súd správne právne posúdil plynutie premlčacej doby podľa ust. § 101 OZ ako

trojročnú premlčaciu dobu, ktorá plynie odo dňa keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Podľa rozsudku Najvyššieho súdu SR 2Cdo/194/2011 právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, je právom majetkovej povahy, ktoré sa premlčuje. Počiatok plynutia všeobecnej trojročnej premlčacej doby v prípade náhrady za nemateriálnu ujmu je podľa § 101 OZ viazaný na okamih, kedy došlo k neoprávnenému zásahu objektívne spôsobilému porušiť alebo ohroziť osobnostné práva fyzickej osoby. Neoprávneným zásahom je v danom prípade dopravná nehoda, pri ktorej došlo k poškodeniu zdravia u žalobcu 1/. Premlčacia doba začala plynúť dňom nasledujúcim po dni, kedy k takémuto zásahu došlo, t.j. dňa 08.11.2011, od ktorého dňa začala plynúť všeobecná trojročná premlčacia doba, ktorá uplynula dňa 08.11.2014. Pokiaľ si teda žalobca 1/ uplatnil svoj nárok v sume presahujúcej 75 000,- Eur dňa 05.11.2014 a žalobcovia 2/, 3/, 4/ dňa 05.11.2014, uplatnili si tento nárok v zákonom stanovenej trojročnej premlčacej dobe. Nie je preto dôvodná námietka žalovaných 1/, 2/ ohľadom aplikácie osobitnej právnej úpravy premlčania nároku na náhradu škody proti poisťovateľovi s poukazom na ust. § 15 ods. 2 zák. č. 381/2001 Z.z.

12. Pokiaľ žalovaní 1/, 2/ namietali, že okresný súd rozhodol nad rámec uplatnených nárokov, ani uvedenú námietku odvolací súd nepovažoval za dôvodnú. Pôvodné rozhodnutie okresného súdu zo dňa 15.03.2016 bolo rozsudkom krajského súdu 15Co/238/2016 zrušené v V. a VI. výroku v nadväznosti aj na výrok VII. v časti, ktorou zamietol súd žalobu voči žalovanému 2/, preto okresný súd opätovne rozhodoval o nároku žalobcov, čo do základu aj výšky. Navyše žalobcovia 2/ až 4/ v odvolaní namietali aj výšku priznanej nemajetkovej ujmy, ktorá skutočnosť jednoznačne vyplýva z obsahu odôvodnenia odvolania k uvedeným výrokom. Žalobkyňa 2/ v odvolaní okrem iného uviedla, že „sa podstatným spôsobom zmenila kvalita života celej rodiny, ale najmä kvalita jej života. Žalobca 1/ jej manžel, pri opatere ktorého žalobkyňa 2/ nemôže vykonávať žiadne zamestnanie, pretože starostlivosť o manžela si vyžaduje jej stálu a nepretržitú prítomnosť. Z toho dôvodu sa nemôže venovať žiadnemu pracovnému procesu, čím stráca nielen príjem zo zárobkovej činnosti, ale stráca aj ďalšie nároky do budúcnosti, ktoré vyplývajú zo sociálneho poistenia. Ide najmä o nároky súvisiace s dôchodkovým poistením, pre ktoré je dôležitá nielen odpracovaná doba, ale hlavne vymeriavací základ, ktorým je dosahovaná mzda. Takáto ujma je nevyčísľiteľná, ale je nesporné, že touto situáciou bude postihnutá aj do budúcnosti“. Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že žalobkyňa 2/ aj v mene maloletých detí podala odvolanie aj do výšky priznaného plnenia. Preto nie je dôvodná námietka žalovaných 1/, 2/, že došlo k vade konania, keď súd rozhodol nad rámec odvolacích dôvodov žalobcov v pôvodnom rozhodnutí.

13. Odvolanie žalovaných 1/, 2/ do súbehu nemajetkovej ujmy a odškodnenia z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia ako aj do výšky priznanej nemajetkovej ujmy nie je dôvodné. Okresný súd rozhodol v súlade so závermi odvolacieho súdu v predchádzajúcom zrušujúcom rozhodnutí odvolacieho súdu 15Co/238/2016, na ktorých záveroch odvolací súd naďalej zotrúva a v podrobnostiach odkazuje na bod 19. rozhodnutia 15Co/238/2016 zo dňa 30.01.2019.

14. Podľa rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. mája 2014 sp. zn. 7Cdo/65/2013 uverejneného v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a súdov SR pod R 1/2015, ten istý skutkový dej môže v niektorom prípade zakladať zároveň tak nárok na náhradu za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia, ako aj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej fyzickej osobe na jej osobnostných právach. Tieto nároky treba dôsledne rozlišovať a pri ich posudzovaní mať na zreteli nielen odlišnosť vzťahov, z ktorých sú vyvodzované, ale tiež právnej úpravy, ktorá sa na ne vzťahuje. Zo žiadneho ustanovenia zákona č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia zákona nemožno vyvodiť, že by sa v rámci odškodňovania bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia mal zohľadniť aj zásah do dôstojnosti, súkromia alebo rodinného života poškodeného. V dôvodoch tohto rozhodnutia najvyšší súd vysvetlil, že nemajetkovou ujmou v zmysle ustanovenia § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka je ujma v nemajetkovej sfére života fyzickej osoby, ktorá sa bezprostredne nepremiata do fyzickej integrity ani do majetkovej sféry fyzickej osoby a treba ju dôsledne odlišovať od majetkovej ujmy, vrátane ujmy na zdraví s majetkovými dôsledkami a inej nemajetkovej ujmy vzniknutej ako priamy dôsledok zásahu do telesnej integrity fyzickej osoby, za ktorú sa poskytuje náhrada podľa § 444 Občianskeho zákonníka. Zmyslom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka je dosiahnuť vyváženosť medzi ujmou na hodnotách ľudskej dôstojnosti a jej konkrétnym finančným vyjadrením. Cieľom je zmierniť nepriaznivý následok neoprávneného zásahu a

poskytnúť čo najúplnejšiu a najúčinnnejšiu občianskoprávnou ochranu osobnosti fyzickej osoby. Na rozdiel od toho zmyslom náhrady ujmy vzniknutej ako priamy dôsledok zásahu do telesnej integrity fyzickej osoby je poskytnúť relutárnu náhradu za ujmu spôsobenú poškodením zdravia, jeho liečenia alebo odstraňovania jeho následkov (bolestné), resp. za ujmu na zdraví, ktorá má preukázateľne nepriaznivé následky pre životné úkony poškodeného, pre uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb alebo pre plnenie jeho spoločenských úloh (sťaženie spoločenského uplatnenia).

15. Napadnutý rozsudok prvoinštančného súdu vo veci samej je plne v súlade s označeným rozhodnutím najvyššej súdnej autority a poskytuje spravodlivú ochranu porušenému právu žalobcu 1/ v zmysle článku 2 základných princípov Civilného sporového poriadku.

16. Pokiaľ sa týka odvolania žalovaných 1/, 2/ do výšky priznanej nemajetkovej ujmy, uvedená námietka je nedôvodná. Argumenty žalovaných 1/, 2/ vo vzťahu k výške priznanej nemajetkovej ujmy odvolací súd nemôže akceptovať, predovšetkým k tvrdeniu, že žalobcovia neunesli dôkazné bremeno ohľadom súdom priznanej nemajetkovej ujmy. V konaní bolo jednoznačne preukázané, že zdravotný stav žalobcu 1/ je fatálne poškodený a trvalý a nie je schopný samostatne fungovať v bežnom živote a bol uznaný za invalidného. Je plne odkázaný na žalobkyňu 2/ a nemá žiadne možnosti uplatnenia sa a ani perspektívu zlepšenia zdravotného stavu, ktorý sa do budúcnosti bude len zhoršovať. Je prirodzené, že u žalobcov 2/ až 4/ uvedená ujma spôsobila pocit veľkého šoku, stresu, smútku a straty bežných radostí s milovanou osobou (manželom a otcom), čo je možné hodnotiť o to horšie, že sa jedná o stav nemenný, s ktorým sa rodinní príslušníci stretávajú a vnímajú ho dennodenne. Vykonaným dokazovaním, a to najmä výsluchom svedkov I. X. a I. H. bolo v konaní preukázané, že vzťahy v rodine boli dobré, vytvárali šťastnú harmonickú rodinu a po dopravnej nehode sa ich život zmenil výrazným spôsobom. Je nepochybné, že žalobca 1/ už nebude fungovať v rodine ako plnohodnotný manžel a otec. Poukazovanie žalovaného 2/ na to, že žalovaný 1/ nezasiahol do osobnostných práv žalobcov úmyselne a na zjavnú neprímeranosť nemajetkovej ujmy aj vzhľadom k úprave odškodňovania obetí násilných trestných činov, ktoré upravuje aktuálne zákon č. 215/2006 Z. z. v znení zákona č. 79/2008 Z. z. je irelevantné. Občiansky zákonník neurčuje minimálnu ani maximálnu hranicu nemajetkovej ujmy. Posúdenie výšky nemateriálnej ujmy je závislé od úvahy súdu. Maximálna suma peňažného zadostučinenia, ktorú môže súd priznať je ohraničená výškou žalobcom požadovaného peňažného zadostučinenia. Okresný súd v svojom rozhodnutí náležite uviedol dôvody, pre ktoré bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy v konkrétnej výške žalobcom 1/ až 4/ a uvedená voľná úvaha súdu je plne preskúmateľná. Nejedná sa o nepreskúmateľnú ľubovôľu súdu mimo rámec akejkoľvek kontroly. Okresný súd dostatočne zohľadnil závažnosť vzniknutej ujmy ako aj okolností, za ktorých k porušeniu práva došlo. V danom prípade sa jednalo o závažnú ujmu, ktorú spôsobil žalovaný 1/ a vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitu zásahu, jeho trvanie ako aj dôsledky, je možné považovať uvedenú ujmu za značnú. Konaním žalovaného 1/ vznikla nemajetková ujma v dôsledku porušenia práv žalobcov na súkromie, na ich rodinný život, došlo tak k zásahu do ich integrity, a to tým spôsobom, že konaním žalovaného 1/ bola spôsobená trvalá psychická trauma a boli prerušené citové, morálne, sociálne väzby, ktoré nie je možné naďalej rozvíjať tak, ako na to správne poukázal okresný súd a odvolací súd sa s jeho úsudkom v plnom rozsahu stotožňuje (viď. bod 42. napadnutého rozsudku). Výška nemajetkovej ujmy teda vzhľadom aj na obdobné súdne rozhodnutia (Krajský súd Trenčín sp. zn. 6Co/810/2014 zo dňa 07.07.2015, ktorým odvolací súd potvrdil rozsudok Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom, ktorý priznal manželovi náhradu nemajetkovej ujmy 70 000,- Eur za stratu manželky a každému z dvoch maloletých detí 100 000,- Eur za stratu mamy; Krajský súd Trenčín rozhodnutím zo dňa 20.05.2015, sp. zn. 4Co/658/2014 priznal oprávnenej osobe (manželovi) náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 50 000,- Eur spôsobenej smrťou manželky; Krajský súd Trnava rozhodnutím zo dňa 01.07.2015 sp. zn. 24Co/368/2015 potvrdil rozhodnutie okresného súdu, ktorým priznal manželovi náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 40 000,- Eur za smrť manželky po odpočítaní 20% spoluzavinenia poškodenej; Krajský súd Banská Bystrica sp. zn. 12Co/465/2014 potvrdil rozhodnutie okresného súdu, ktorý priznal rovným dielom každej oprávnenej osobe (manželka + dve maloleté deti) náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej smrťou manžela a otca detí vo výške 33 500,- Eur. Celková výška priznanej náhrady nemajetkovej ujmy bola 100 500,- Eur; Krajský súd Prešov sp. zn. 21Co/137/2017 nemajetková ujma manželke vo výške 40 000,- Eur za stratu manžela a každému plnoletému synovi za stratu otca 20 000,- Eur a štvorročnému maloletému synovi 40 000,- Eur) je primeraná. Nie je možné akceptovať ani námietku žalovaného 2/, že maloleté dieťa je emočne stálejšie v zmysle predloženého potvrdenia psychologického ambulancie C.. U.. I. R., C.. Je nepochybné, že maloletá v príčinnej súvislosti s uvedenou dopravnou nehodou a poškodením zdravia u otca navštevovala psychologickú ambulanciu z dôvodu jej psychosomatických ťažkostí (strach dieťaťa o svojich blízkych, znížená sebaistota v sociálnych situáciách a obava z budúcnosti), na ktorú skutočnosť okresný súd správne prihliadol ako na psychickú traumu.

17. K námietke žalovaného 2/ ohľadom nedostatku jeho pasívnej legitímácie v predmetnom konaní odvolací súd udáva, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je v tomto rozsahu správne, odvolací súd zotrúva na svojich dôvodoch uvedených v predchádzajúcom zrušujúcom uznesení krajského súdu 15Co/238/2016 zo dňa 30.01.2019 (viď. body 21. až 30). Nesúhlas žalovaného 2/ s odvodzovaním pasívnej legitímácie poisťovateľa z rozsudku ESD C 22//2012/1 vo veci Haasová odvolací súd považuje za irelevantný. Nie je smerodajné, že žalobca 1/ nie je pozostalou osobou po obeti dopravnej nehody, ale podstatné je to, že predmetom konania je náhrada nemajetkovej ujmy žalobcu 1/ ako priameho účastníka dopravnej nehody, z ktorej si odvodzuje nárok na nemajetkovú ujmu. Uvedené rozhodnutie je teda podľa názoru odvolacieho súdu možné analogicky aplikovať aj na predmetný prejednávany prípad.

18. K námietke žalovaného 2/ vo vzťahu k trovám konania odvolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že rozhodnutie okresného súdu je správne. Spor o sťaženie spoločenského uplatnenia a z toho vyplývajúce ďalšie nároky, ako aj spor o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch nie je sporom, v ktorom uplatňuje žalobca konkrétny preukázateľný peňažný nárok, ale sporom, kde výška plnenia závisí od úvahy súdu, poprípade znaleckého posudku, v ktorom sa odlišne posudzuje miera úspechu žalobcu aj v prípade, že jeho žaloba bola čiastočne zamietnutá. Ak takémuto žalobcovi bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku, je potrebné považovať takéhoto žalobcu za úspešného v konaní, keď základ jeho nároku súd uznal. Výška trov konania sa v takomto prípade odvíja od priznanej náhrady, nie zo žalovanej sumy, obdobne ako to ustanovovalo ustanovenie § 142 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku v znení účinnom do 30.06.2016. Judikatúra Najvyššieho súdu a Ústavného súdu Slovenskej republiky riešiaci problém náhrady trov konania pri čiastočnom úspechu žalobcu v konaní o ochrane osobnosti je naďalej použiteľná (porovnaj napr. 1MCdo/4/2007, 2MCdo/3/2006, 3MCdo/9/2007, 5MCdo/2/2009, 1MCdo/13/2010, II.ÚS 82/09). Rozhodnutie súdu prvej inštancie v III. výroku, ktorým žalobcom priznal nárok na náhradu trov konania v plnej výške, je v plnom rozsahu správny. Neobstojí ani námietka žalovaného 2/, že absentuje dôraz na samostatné spoločenstvo žalovaných, nakoľko výrok je jasný a zrozumiteľný a nesporne z neho vyplýva, že sa jedná o samostatné spoločenstvo.

19. Námietka žalovaného ohľadom zaplatenia súdneho poplatku vo výške 5 731,50 Eur (IV. výrok) je dôvodná. Základom pre vyrubenie súdneho poplatku je suma 44 132,- Eur (26 645,40 Eur z titulu zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia + 7 431,80 Eur liečebné náklady + 10.054,80 Eur úrazová renta za tri roky), z ktorej sumy 6 % predstavuje súdny poplatok vo výške 2 647,50 Eur a nie sumu 2 731,50 Eur, tak ako to rozhodol okresný súd. Z uvedeného dôvodu odvolací súd rozsudok okresného súdu vo IV. výroku zmenil v zmysle § 388 CSP. K uvedenej sume prirátal aj súdny poplatok z nemajetkovej ujmy, ktorú žalobcom priznal vo výške 100 000,- Eur, vo výške 3 % z priznanej sumy, čo predstavuje 3 000,- Eur (položka 7b Sadzobníka súdnych poplatkov).

20. Žalovaný 2/ odvolaním napadol aj V. výrok rozsudku, bez uvedenia konkrétnych dôvodov. Preskúmaním uvedeného výroku však odvolací súd zistil, že uvedený výrok je v plnom rozsahu vecne správny, a preto odvolací súd aj v tejto časti rozsudok okresného súdu potvrdil.

21. Vo vzťahu k odvolaniu žalovaného 1/ voči spôsobu úhrady žalovaného 1/, 2/, keď ich súd nezaviazal k náhrade nemajetkovej ujmy a trov konania spoločne a nerozdielne, ale rozhodol, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného, odvolanie nie je dôvodné. Podľa § 438 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak škodu spôsobí viac škodcov, zodpovedajú za ňu spoločne a nerozdielne. Solidárna zodpovednosť sa uplatní vtedy, keď škodu spôsobilo spoločne viac škodcov. Nezáleží na tom, či ich účasť spočíva v spoločnom zavinení škody alebo v ich objektívnej účasti na spôsobení škody. Rozhodujúca je iba skutočnosť, že viaceré osoby svojou činnosťou, prípadne nečinnosťou spôsobili spoločne inej osobe škodu. Postavenie škodcu a jeho poisťovateľa voči poškodenému je v tomto prípade obdobné postaveniu dlžníka a ručiteľa voči veriteľovi, čo znamená, že poškodený nemôže dostať to isté plnenie dvakrát, od škodcu aj od jeho poisťovne. Pretože obaja, škodca a poisťovateľ boli žalovaní v jednom konaní, nemohol ich súd zaviazat' na náhradu škody „solidárne“ (spoločne a nerozdielne), pretože ide o samostatných spoločníkov. V tomto prípade, aby sa zabránilo poskytnutiu plnenia žalobcovi dvakrát (od každého žalovaného), musí byť tento vzťah (obdobný vzťahu veriteľ-dlžník-ručiteľ) vyjadrený vo výroku rozsudku tým, že „plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného“ (viď rozsudok NS SR sp. zn. 3Cdo/256/2012, NS ČR sp. zn. 25Cdo/499/2002, sp. zn. 25Cdo/895/2008, 25Cdo/113/2006). Z uvedeného dôvodu okresný súd rozhodol správne, keď žalovaných 1/, 2/ zaviazal tak, že v prípade plnenia jedného zo žalovaných v rozsahu tohto plnenia zaniká povinnosť plnenia druhého žalovaného, pričom súd nie je viazaný návrhom žalobcov, ktorí navrhovali, aby im bola uložená solidárna povinnosť.

22. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ustanovenia § 396 ods. 1, v spojení s ustanovením § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP. Žalobcovia boli v odvolacom konaní v plnom rozsahu úspešní, preto im prináleží právo na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % voči žalovaným

1/, 2/. O výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne v súlade s ustanovením § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí samostatným rozhodnutím.
23. O veci senát krajského súdu rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3 : 0 .

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
- b) kto ho robí,
- c) ktorej veci sa týka,
- d) čo sa ním sleduje a
- e) podpis.

(§ 127 ods. 1 CSP)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).